

Деякі аспекти містобудівного впливу торгівельних моллів

*Борисенко А.С., Харківський державний технічний університет
будівництва та архітектури*

Протягом останніх десяти років в Україні активно проєктують та зводять споруди нового типу, великі сучасні торговельні комплекси, що носять назву «молли». Вони задовольняють потреби багатьох груп мешканців міста не тільки у придбанні необхідних товарів, але й у проведенні часу, розвагах, відпочинку. Криза на певний час призупинила зведення нових великих торговельних комплексів – втім, існуючі споруди цього типу не зазнали значного зниження відвідуваності і продовжують функціонувати, стимулюючи товарообмін та виробництво. Втім, через свої розміри містобудівного масштабу, молли можуть спричиняти значний вплив на міське середовище, – як позитивний, так і негативний. Дослідження природи такого впливу зробить можливим свідоме урахування даного аспекту існування торговельних моллів при проєктуванні нових споруд цього типу і тому є важливим. Втім, вплив моллу на місто може мати багато проявів, не всі з яких можуть бути наявні на даний момент їх співіснування. У доповіді розглянуто один з аспектів їх взаємного впливу, що грає визначну роль у функціонуванні торговельного моллу – пішохідний рух.

Пішохідний рух – індикатор життєздатності міста, важлива характеристика поведінкової активності городян. Необмірковане розміщення торговельного моллу у міському середовищі та викликані цим зміни в структурі пішохідного руху можуть призвести до значних негативних наслідків для міста. Співіснування моллу та міста може бути взаємовигідним, оскільки менша залежність від власних автостоянок великих розмірів корисна для торговельного моллу, в той час, як «переливання» пішохідної активності є корисним для міста.

Системний підхід дозволяє розглянути співіснуючі молл та міський центр як систему, що складається із двох підсистем – власне торговельного комплексу як такого та сукупності громадських просторів центру міста. Цільовою функцією підсистеми «торгівельний комплекс» є торгівля, і пішохідний рух слугує інструментом її досяжності для покупця. Мета існування підсистеми «громадські простори центру міста» – забезпечення соціального життя міського населення. В даному випадку пішохідний рух також є важливою складовою, на якій значною мірою базується соціальна активність мешканців міста. Таким чином, як бачимо, обидві підсистеми складної системи «молл – міський центр» поєднані між собою саме за допомогою пішохідного руху.

Значний містобудівний вплив торгівельного моллу змушує приділяти особливу увагу його розміщенню в структурі міста, а особливо – зв'язку пішохідного руху, що проходить крізь молл, з існуючою в місті системою пішохідного руху. Вписаний до міської структури торгівельний центр повинен відзначатися такими якостями:

- мати достатню кількість входів, пов'язаних з пішохідним рухом на прилеглих вулицях;

- внутрішня структура моллу повинна зумовлюватись структурою пішохідного руху міста;

- торгівельні фасади обернені як всередину, так і назовні, щоб не зменшувати привабливості прилеглих вулиць;

- сам молл повинен бути подібен вулиці, системі вулиць або фрагменту міського середовища.

Пішохідному руху необхідно приділяти першочергову увагу, як основі зв'язку моллу та міста, важливому інструменту їх взаємного впливу.